

ГЕОРГИ КОНОВСКИ ПРЕЗ ВРЕМЕТО

chitanka.info

Селището е на брега на океана. Малък залив, почти обграден от високи скали, ярко ясна вода, много риба. Намираме се до сами устието на Реката. Така я наричаме — друга река наблизо няма, а тази носи живота за нас. Пресича Долината и се влива в залива.

Селището ни не е нещо особено. Няколко пъти пътувах с експедиции из Другите земи и понякога смятах, че съм попаднал пак при нас си. Дървени къщи, малки прозорци, дворчета отпред и отзад, тесни улички — колкото да мине някоя талига, в редки случаи колесницата на Управителя.

Типично селище от времето ни. Нашата Стотна година. Не зная кой ги брои тези години, от коя точка тръгва, как ги пресмята, но знаем едно — сега е Стотната година.

Да, можем и да броим, и да смятаме, и да пишем. Които пожелахме. А пожелахме почти всички, с изключение на Пиньо. Той от рождение си е... Малко не със света, както викат бабите у нас. Та сега пасе стадото крави в горния край на Долината. Понякога слиза до Селището, но по-често си стои там — носят му хората храна, пък и полювува по малко в гората.

Дивеч има в изобилие. Даже тук уреждат ловни екскурзии за потомците чак от Петстотната, че и от Хилядната година. Скучно им е там сигурно, та търсят развлечения.

Аз няколко пъти бях при тях. Интересно е, но само веднъж. Е, да речем и на второто посещение. Скучничко е — къщите им като грамадни кули, гладки, като кубчетата, с които си играехме в училището. Няма прозорци — но отвътре навън всичко се вижда. Не разбрах точно как, макар водачът ни да обясняваше нещо за лъчи. Техен проблем, но е сивичко, липсва красивата шарения.

Като при потомците от Тристната година. Там къщите се надпреварват да са различни, отвън са украсни даже с картини, паважът е цветен, понякога си мисля, че и небето не е идеално синьо, а като дъга.

Идеално синьо то е при потомците от Хилядната година. Чист въздух, даже денем звезди се виждат, леки бели облачета, морен ветрец в определените часове. По разписание. Кое то май не ми хареса...

Заливът е също красив и примамващ окото. Нашето селище е едно от поне десетината, издигащи се тук. Бих казал, че са струпани едно върху друго — във времето. Нямам понятие, а и не съм питал, пък

и зная, че никой нищо няма да обясни на мен, човек от Стотната година, кой или кои са над нас. Кой е създал селищата, кой е допуснал хората, кой контролира ставащото. В общи линии, разбира се, защото дори при нас Животът е неподчиняващ се. Нито на капризи нечийи, нито на закони. Освен природните, естествено. Обаче, мястото е така подбрано, че лудите закони на Природата рядко ни засягат. Освен понякога, но тогава пък влизат в действие нашите, човешките закони на морала и възпитанието.

Да, сложно е. И много, много просто...

Иначе хората са си едни и същи. Нали еднакво ни обучават. Помня как ме взеха на три годинки от Селището. Върнаха ме след месец, а след ваканцията от три месеца, отидох за цяла година на учение.

Събраха ни в Хилядната година. Училището се намиреше в Планинския комплекс — куп сгради, разнообразни, красиви, с удобни стаи за учене, с отделна спалня за всеки от нас. В нашата година там има само гори и поляни. Както и малко изворче, стичащо се в Реката.

Обучавах ни по наше желание. Едни стигнаха до четене и писане, после се върнахме в домовете си. Ами не си падам по науките, достатъчно ми беше да решавам интегралите и да умея да напиша литературен текст. Така — за себе си. Де за красивото море, де за бедрата на съседката. Забавление...

Иначе аз съм косач. Косачът на Селището. Разбира се, и останалите мъже, предпочели живота тук, умеят да въртят косата, но си имат и друга работа. Земеделието е сложно нещо, пък аз съм майсторът. Два месеца само, но съм натоварен. От ливада на ливада, само жжжт, жжжт... Минавам през цялата Долина, стигам чак до Водопада.

После трябва редовно да обръщам сеното, накрая ръководя изнасянето му към сеновалите до Горния мост...

Другото време е мое. Чета, пиша, понякога опитвам да рисувам, веднъж даже песничка съчиних. Но пак така — за забавление.

Писателите, художниците, музикантите не са в една епоха. Пръснали са се който където иска. И при нас има двама — художник и поет. Понякога излизат на робата с другите, понякога — особено поетът, с по цели дни не се показва. Ама ние претенции нямаме. Нали правят нещо...

Иначе някои наричат Осемстотната година — Година на изкуствата. Там са се събрали, кой знае защо, най-много творци. Според мен, нищо особено не е тогава, време като време. Обаче, на тях им харесва.

Техни си работи... Аз имам у дома си две картини от тоя период, нарисувани от истински майстори. Морето и планината. Окачих ги в голямата стая, често се хващам, че седя, зяпам в тях и даже не мисля.

Какво да мисля — мислителите са в Хилядната година. При учениците.

Спокоен е животът при нас. Горе, на Завоя, дето Реката прави към Морето, има голяма скала. С изписани предупреждения на няколко езика. То и надписите не са големи — околните племена нямат чак толкова думи. Но са стряскащи с изображенията. И окачените разкапващи се тела на нарушителите. Направил ги един скулптор от Деветстотната година. Като истински са, даже с меч да мушнеш в някое тяло, мръвки ще покапят. Стряскащо, предупреждаващо, предпазващо ни от епохите навън.

Е, случвало се е да се появят съвсем диваци. Дето ни четат, нито от дума разбират. Но не тръгват надолу към устието на реката. Никога не стигат даже до първия завой към Селището.

Не зная как, а и не питаме. Просто изчезват.

Така че при нас е спокойно. Работим, разговаряме с учените от Хилядната година, които се интересуват от житието-битието ни, понякога отиваме на пазар в друга епоха.

Не, няма нужда от магии. Магията е на сами площада в Селището. През няколко минути пристигат коли за епохите. Онзи ден рекох да видя как живее бившият ми съсед. Връстници сме, заедно ни взеха в Училището. Само дето аз се върнах и грабнах косата, а той избра да продължи. Учи, изпити държа, на експедиции не само в Епохите, а и в Другите земи го вземаха, книги написа — показа ми ги, искаше да ми ги дари, но Ръководителят не разреши, не пасвали на епохата. После се засели в Петстотната година заедно с жена си и сега пише нещо за тяхното време.

Посетих го лесно. Отидох на площада, изчаках каруцата без коне, но с надпис „400“ да се понесе напред, да се забие във високата бяла стена и изчезне, и на нейно място се появи дървен фургон с надпис „500“. Седнах вътре. Не бяхме много — две жени отиваха на

пазар, един мъж щеше да посети дъщеря си, омъжена там. Чу се лек пукот и...

Ами толкова! Бяхме на площада на Селището им. Къщите, разбира се, други — каменни, малко мрачни според мен. Площадът по-голям, имаха и обществени сгради. При нас е по-лесно и просто — къщата на Управителя е всичко. Няма канцеларии, няма писари.

Е, пък в Хилядната година да видите... Цял грамаден куб е запълнен с тия неща. Ама те са по-висока цивилизация, имат нужда.

Аз лично си харесвам нашата Стотна година — леко, простичко, удобно. Обаче, щом са си наумили и им се нрави...

При нас и други неща са лесни. Трябва ти зеле, да речем. Отиваш при човека, дето гледа зелето край Реката. Споразумявате се — колко зелки, какво насреща. Вземаш чувала и — готово...

А в Хилядната година... Добре, да речем — в Седемстотната. На площада им — сергия до сергия. Всичко има, ще се побъркаш, докато избереш. И после откриваш — още по-хубаво имало наблизно.

За Хилядната нарочно не казвам. Там си имат отделни сгради за продажба. И цял ден едни хора продават, други купуват. Не е лесно това продажбата. Налага се за някои неща да ходят чак при Другите народи, рисковано е, и жертви са давани. Но... Не мирясват.

Особено жените като почнат да искат, мъжете са готови много пари да предлагат, ама да ги поукротят. За малко...

При нас — нали ви казах? Лесна работа. Жените ли? Хм, не е много за пред хората, ама се оправяме. Покапризничи, пък като й мине синината, схваща, че някои неща няма как да притежава...

А как става всичко това — не мога да кажа. Ни питам, нито ме интересува. Вълнуват се учените от Хилядната година. Аз съм доволен. Войни няма, нашествия никакви, гледаме си живота... Какво е да гледаш живота? Ами през деня тичам насам-натам, свършвам нужната работа, вечер се прибирам, разговаряме с жената... За нас си, за кого другиго? Света да видим — трябва от Площада с кола да тръгнем, Другите земи са затворени, морето и небето са пред очите ни, хората от Селището могат да ни изненадат само с нещо написано или нарисувано. Та затова темите са разговор включват нас и нашите си работи. После сядаме на прага и мълчим.

Отгоре небето, звездите премигват, Луната се разхожда, нейде куче пролае, другаде разговор водят... А, не зная какъв разговор.

Чувам го, защо да не го чувам — тихо е, от сто метра шепот усещаш. Но пък не слушам. Говорят си хората, техни си работи говорят, що да слушам?

Ако поискам да слушам — утре ще се кача на желязната кола, ще отида я в Хилядната, я в Осемстотната година. Ще гледам, ще слушам. Даже живи картинки върху бяло платно ще ми покажат.

Ако искам...

Ама не искам...

Всеки си има година, щастлив е тоя, комуто тя допада. Пък ако и мястото му се харесва...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.